

méně časté než v ZŠ jsou případy fyzické agrese, násilí, ublížení na zdraví. Řešení těchto případů uvádí cca 18 % SŠ, které nějakou šikanu řešily.

Také ve SŠ se objevují častěji než v minulosti případy rizikového chování žáků směrem k učitelům, nicméně případy skutečné šikany směrem k učitelům se naštěstí objevují stále ještě velmi málo.

Preventivní činnosti zajišťují ve SŠ učitelé a třídní učitelé společně se školními metodiky prevence a výchovnými poradci. Pozice školního metodika prevence i výchovného poradce jsou nejčastěji kumulovány s pozicí třídního učitele. S časem, který je pro jejich činnost určený, není spokojena přibližně třetina z nich. Školní metodici prevence se věnují preventivním činnostem v průměru 2,9 hodiny a výchovní poradci činnostem v rámci výchovného poradenství 4,2 hodiny. I tento rozsah je nedostatečný.

Tabulka 2 | Projevy šikany – podíl škol (v %)

Projevy	ZŠ - podíl případů (v %)*	SŠ - podíl případů (v %)*
slovní (nadávky, výsměch, pohrdání, hrubé žertování a zesměšňování, neustálé kritizování a zpochybňování, ponižování, rozšiřování pomluv)	92,0	86,4
kyberšikana (prostřednictvím SMS, sociálních sítí, webových stránek apod.)	52,0	54,5
bití, kopání a jiné fyzické napadání	48,0	18,2
nepřímá (demonstrativní přehlížení, ignorování)	36,0	31,8
omezování svobody	28,0	9,1
poškození a krádeže osobních věcí	12,0	13,6
poškození oděvu	12,0	13,6
gender	4	1
homofobie, bifobie a transfobie	0,8	0

Z externích subjektů spolupracují SŠ ve shodě se ZŠ nejčastěji s pedagogicko-psychologickými poradnami a dvě pětiny SŠ využívají externě zpracované programy prevence. S oblastním metodikem prevence pravidelně spolupracuje 58,3 % SŠ.

Přijaté strategie pro řešení šikany

byly vyhodnoceny jako účinné. Žáci jsou o riziku šikany informováni nejčastěji prostřednictvím třídnických hodin a besed. V rámci třídnických hodin se také nejvíce pracuje se vztahy ve třídě či škole. Do dalšího vzdělávání v této oblasti se zapojil velký počet navštívených SŠ. ◀

Vzdělávání nadaných, talentovaných a mimořádně nadaných dětí a žáků

Ve školním roce 2015/2016 vykázaly ZŠ celkem 992 mimořádně nadaných žáků¹, SŠ pak těchto žáků vykázaly 356. V předškolním vzdělávání k diagnostice, a tudíž ani k evidenci mimořádně nadaných dětí nedochází.

Výsledky inspekční činnosti zaměřené na vzdělávání nadaných, talentovaných a mimořádně nadaných dětí a žáků v předškolním, základním a středním vzdělávání zveřejnila Česká školní inspekce na svém webu v říjnu 2016.

V době realizace inspekční činnosti nebyly ve školském zákoně ani v navazujících prováděcích předpisech pojmy mimořádně nadání a nadání přesně definovány. K tomu došlo až od 1. září 2016 s nabytím účinnosti vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání

žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (§ 27).

Cílem tematické inspekční činnosti bylo zejména podrobněji zmapovat podmínky a průběh vzdělávání nadaných, talentovaných a mi-

mořádně nadaných dětí a žáků a získat podněty pro jejich další rozvoj. V rámci inspekční činnosti Česká školní inspekce především zjišťovala, jak mají školy nastaven systém vyhledávání, identifikace

¹ Mimořádně nadání je diagnostikováno ŠPZ, jde tedy o diagnózu, na rozdíl od nadání nebo talentu.